

Energieneutraal leven

ir. H.J.J. (Harm) Valk

Nieman relatiedagen 2012

In 't Hart van de Bouw

Er staat een stip op de horizon

Energieneutraal

- 2020 Nieuwbouw
- 2050 Gebouwde omgeving
- In lijn met Europees beleid
- *Definitie energieneutraal*

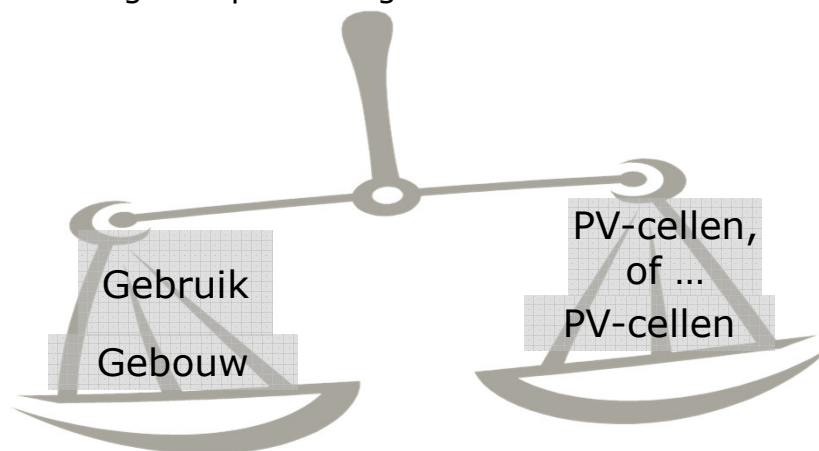
Output duurzaam opgewekte energie > Input fossiele brandstoffen

In 't Hart van de Bouw

Maatstaf

- Wat ligt er op de weegschaal?

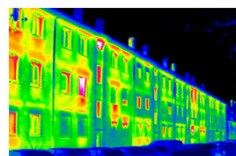

In 't Hart van de Bouw

Hoe wegen we?

- kg CO₂   beleidsmaker
- MJ   technicus
- kWh / m³   gebruiker

In 't Hart van de Bouw

Het sommetje of de ervaring?

In de pers:

- Fouten met warmtepompen terugdringen
- Binnenluchtkwaliteit in de knel bij lage EPC
- Haags zwartboek over warmtepompen
- Energieneutrale woningen bestaan niet

In 't Hart van de Bouw

Gebouw of gebruiker?

In 't Hart van de Bouw

Wat wil de gebruiker?

- Gebruiksgemak
- Gezonde binnenlucht
- Thermisch comfort
- Onhoorbaar functioneren
- Beperkt onderhoud
- ... en niet stoken voor de mussen

In 't Hart van de Bouw

Wat verwacht de gebruiker?

- Goede huisvesting
- Voldoende bruikbaarheid en comfort
- Realistische verwachting energiegebruik
  - op de meter

- Belangstelling voor duurzame huisvesting groeit
  - utiliteit: kostenbeheersing en MVO
  - particulier: kostenbeheersing en toekomst
- Let op gebruikersinitiatieven rondom DE

In 't Hart van de Bouw

Een robuuste oplossing

- Oplossing voor gebouw en installatie samen

- Ongevoelig voor
  - verschillen in huishoudengrootte, leefstijl, gebruik en gedrag
  - invloed van weer en klimaat
- Met aandacht voor
  - ontwerp en oriëntatie
  - realisatie
  - veroudering en onderhoud

- Gebouwen met toekomst

Is EPC = 0 onzin?

- Doel
  - regelgeving
  - benchmarking
  - verlagen energievraag gebouwen / gebouwvoorraad
  - optimum bij nieuwbouw
- Betekenis
  - berekend gebouwgebonden gebruik bij modelgedrag in modeljaar
  - sturing op MJ
- Resultaat
  - 'Energie-label'
  - NIET: verbruiksvoorspeller

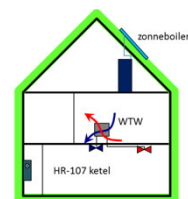

In 't Hart van de Bouw

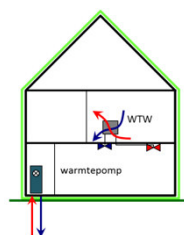
Theorie vs praktijk

Theorie

EPC = 0,40

Praktijk

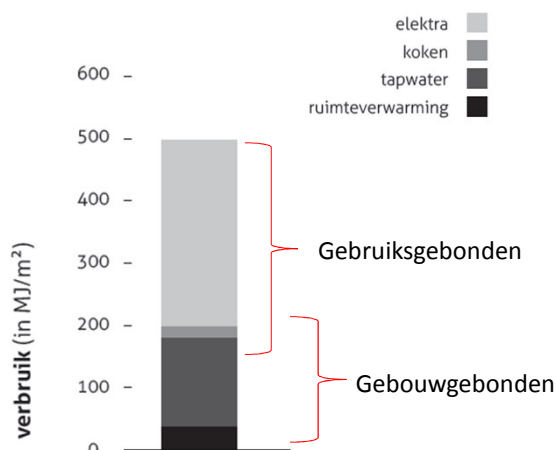
Verskil in gas en elektraverbruik op de meter

Oorzaak: bewonersgedrag en lagere praktijkrendementen:

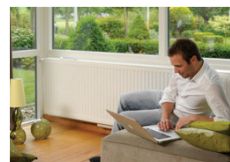
- WTW-unit   rendement WTW = 95% -> 80%
- Warmtepomp   COP_{verwarmen} = 5,0 -> 3,5
- HR-ketel   opwekkingsrendement tapwater = 80% -> 60%

In 't Hart van de Bouw

Energie voor gebouw en gebruik

Nieuwbouw rijtjeswoning 120 m²
Bron: Huis vol energie 2011 (SEV)

In 't Hart van de Bouw

Valkuilen

- EPC = 0 ≠ meter = 0
- meter = 0 ≠ € = 0
- Wijziging energiedrager
- Gebouw en gebruik
- Oud gedrag in (ver)nieuw(d) gebouw

5.777 kWh	€ 0,0338	€ 195,53
2.777 dagen	€ 0,0038	€ 10,55
2.777 dagen	€ 0,0093	€ 25,95
	€ 0,0910	€ 252,95
		€ 484,98
	-12,23	€ 28,00
		50,00
		27,00
		22,00
		33,75
		200,75
		66,66
		66,66
		666,05

Specificatie Jaarafrekening
Klantnummer 10593582
datum 21 maart 2011
factuur 445

Aandachtspunten

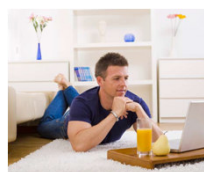
- EPC = 0 $\neq$ meter = 0
- meter = 0 $\neq$ € = 0
  - bewustzijn en communicatie
- Wijziging energiedrager
  - reken in €€€
- Gebouw en gebruik
  - ontwerp, controle, inregeling
- Oud gedrag in (ver)nieuw(d) gebouw
  - begeleiding en monitoring

In 't Hart van de Bouw

Stappen naar de toekomst

- Energieneutraliteit is beleid en sluit aan op de wens van gebruikers
- Robuuste oplossingen zijn het antwoord
- Kansen voor innovatie en onderscheidend vermogen
- Bedenk wat je belooft en communiceer bewust
- Een comfortabel, gezond en energiezuinig gebouw als basis voor energiezuinig werken en leven

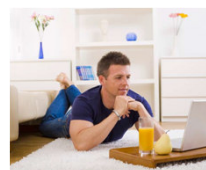

In 't Hart van de Bouw

Stappen naar de toekomst

- Energieneutraliteit is beleid en sluit aan op de wens van gebruikers
- Robuuste oplossingen zijn het antwoord
- Kansen voor innovatie en onderscheidend vermogen
- Bedenk wat je belooft en communiceer bewust

In 't Hart van de Bouw